

Revoluția socială

Panait Zosin

13 februarie 1898

Mijloace la îndemână stau astăzi la îndemâna noastră, a tuturor, spre a ne face fericiți. În toate domeniile activității omenești sunt desăvârșiri pe care gândul mai ieri nici nu le bănuia. Ba încă întinsul orizont și nemărginitele perspective care ni se dezvăluie înaintea ochilor fac să ne crească și mai mult avântul: perspectiva unei nemărginite și nesfârșite fericiri ne sporește și mai mult fericirea.

Este mult adevăr în perspectiva asta, întristătoare mult prin partea ei mincinoasă. Sunt inși care își găsesc mângâiere într-însa și nu rareori sufletul meu s-a dat rob ei. E o dulce și ispititoare ameteală în năzuința către sferele cugetării și desăvârșirii, pe care, adevărul este, numai unii muritori le-au atins. Dar tinderea către monopolizarea acelor sfere te trezește la realitate și te amărăște.

Este îndeajunsă avere pe lume și îndeajunsă mijloace ca să ajungă și mai îndeajunsă. Toți am putea trăi în palate mândre, mai strălucitoare decât cele din povești. Toți ne-am putea hrăni delicios. Toți ne-am putea îmbrăca bine, cu o eleganță care să fermece ochii. Într-un cuvânt, toți ne-am putea îndestula așa cum numai unii astăzi se îndestulează.

Apoi firul gândirii și al înțelepciunii s-a tors mult, mult în unii, și se tot toarce. Citiți-vă și gustați farmecele nepătrunsului necunoscut, în care se tot pătrunde mereu. Dâșii se și scutesc de ceea ce simbolizează astăzi stăvilirea gândirii: religie ori doctrină. Și toată lumea ar putea ajunge la sfârșitul acesta, dacă știința s-ar universaliza.

Tu, poporule, nu poți întrezări perspectiva asta. Tu ești chiar grăbit să-i crezi dintr-o altă carne pe acei care se abat de la năravurile și superstițiile tale. Tu nu știi că sunt câștiguri pentru care te-ai străduit mult și te străduiești mereu. Numai neîncrederea în propria-ți putere și necunoașterea rostului tău te fac să le lași în stăpânirea câtorva.

A câtorva care, fie din nepricepere uneori, fie din nesaț, se cred meniți la toate bunurile; a câtorva care se lasă prinși de o situație, se fermeacă de un anumit privilegiu, dacă chiar nu își iau atitudini bătaioase în fața acelor ce le arată că prea se despart fără mustrare în suflet de semenii lor.

Prea s-a creat un dezechilibru în specia omenească sub toate punctele de vedere. Prea se maschează în forme și în întocmiri nemernice acest dezechilibru, ca să nu i se grăbească sfârșitul printr-o schimbare care să prefacă mai de la tot la tot fața lucrurilor, prin revoluția socială. Prea ni se încătușează inima și ni se nesocotește simțirea, ca să nu ne apară, la urma urmelor, chiar moartea ca o dezlegare demnă.

Va fi pașnică revoluția socială dacă, pe câtă vreme dezmoșteniții sunt încă inconștienți, despoietorii vor veni la simțămintele îngăduitoare și duioase pe care le cere vremea, înțelegând că nu au a-și da din îndestulări, ci numai a-și pierde oarecari privilegii, oarecari prisosuri care nu fac decât să-i îngreuneze, să-i prostească, să-i degenereze tot mai rău.

Va fi violentă revoluția socială dacă, dezmoșteniții având conștiința lipsei și necazului lor, precum și a perspectivei traiului pe care și l-ar putea crea, despoietorii, îndărătnicindu-se în huzurica lor stare, se vor hotărî să se împotrivescă înverșunat. Viața despoietorului îți e fără preț și nu o cruți când este vorba să și-o prelungească istovind-o mereu pe a ta.

Cu pașnicie ori cu violență, după atitudinea pe care și-o va lua burghezia, o prevedem și ținem să se reverse cât mai curând revoluția socială. În multe privințe, dânsa e și începută. Nu s-a pierdut în vânt strădania celor ce s-au stins, trudindu-se ca să o pregătească. Nici strădania celor ce trăiesc, luptând, nu se va pierde.

Până când atâta mizerie? Până când atâta neștiință?

Biblioteca Anarhistă

Panait Zosîn
Revoluția socială
13 februarie 1898

Sociala, an. I, 13 februarie 1898

ro.theanarchistlibrary.org